

Italiaanse Trots: Salvini hoeft geen euroleningen meer

Posted on 11 april 2020 by Willy Hemelrijk

Ondertussen in Italië. Oppositieleider Matteo Salvini, leider van de Lega-partij, stelt een extra emissie van 100 miljard euro aan Italiaanse staatsobligaties voor, tegen gunstige voorwaarden, en alleen voor Italiaanse staatsburgers. Maar de rente zou hoger zijn dan bij het euronoodfonds ESM. En 86 procent van de Italiaanse staatsschuld is ook nu al in Italiaanse handen. Dit artikel van Andrea Fioravanti verscheen eerder op de Italiaanse nieuwsblog Linkiesta. De vertaling is van Willy Hemelrijk.

Matteo Salvini heeft een plan om de Italiaanse economie te redden, maar dat zou wel eens duurder uit kunnen pakken dan een beroep op het Europese noodfonds ESM. De Lega-partijleider stelt voor om tegen gunstige voorwaarden staatsobligaties uit te schrijven ter waarde van 100 miljard euro, alleen voor Italiaanse ondernemers, spaarders en investeerders. *Orgoglio Italiano*, Italiaanse Trots, wil hij deze obligaties noemen.

'Laat niet het euronoodfonds of de Duitsers over onze hervormingen gaan, wij

Italianen doen het zelf,' zegt Salvini. Hij wil het noodfonds niet om geld vragen, 'die uitzuigers in Berlijn of Brussel. Leningen die van de EU komen, die vertrouw ik niet.' Maar tegelijkertijd gaat deze voormalige vice-premier en minister van Binnenlandse Zaken er wel vanuit dat de Europese Centrale Bank zich garant zal stellen voor de emissie. Dat wil zeggen dat de ECB betaalt als de Italiaanse staat de lening niet kan terugbetalen.

'Nee' tegen de uitzuigers

'Ik ga liever schulden aan met de Europese Bank als onderpand dan dat ik de spaartegoeden, de banen en de ziekenhuizen van onze kinderen op het spel zet,', zegt Salvini. Dus nee tegen die 'uitzuigers' uit Berlijn en Brussel, want Italië wil niet geholpen worden door 'buitenlanders', maar ondertussen is de ECB, toch ook een Europese instelling, wel goed genoeg. Misschien omdat die in Frankfurt gevestigd is?

We gaan even rekenen: het gemiddelde rentepercentage op de leningen die in het verleden door het noodfonds zijn verstrekt, is 0,76 procent. De Italiaanse staat zou dus voor een lening van 1000 euro's 1007,6 euro moeten terugbetalen. Op 8 april was het rendement op tienjarige Italiaanse staatsobligaties echter dubbel zo hoog: 1,6 procent. Dat wil zeggen dat de staat voor 1000 geleende euro's 1016 euro moet terugbetalen. Dus bij het euronoodfonds 7 euro rente per duizend geleende euro's, bij Salvini's staatsobligaties minimaal het dubbele: 16 euro voor elke 1000 geleende euro's. En jawel, dat zouden de Italiaanse burgers via hun belastingen moeten betalen op een moment dat velen van hen hun baan en inkomen al kwijt zijn of binnenkort kwijtraken.

De Italiaanse staatsschuld is al van de Italianen

Zou de staat obligaties kunnen uitgeven met net zo'n lage rente als die van het noodfonds, of misschien zelfs lager? Dat valt te bezien, want iemand moet die obligaties toch kopen. Waarom zouden Italiaanse investeerders, ondernemers en burgers die dingen tegen zo'n ongunstig rentetarief willen kopen? Uit solidariteit met hun eigen land natuurlijk, maar kan Italië wel rekenen op zoveel loyaliteit? Onderzoek van banken heeft uitgewezen dat slechts 24 procent van de Italiaanse staatsschuld in handen is van buitenlandse burgers: 465 miljard euro. De rest, 86 procent, zit al bij Italiaanse investeerders. Dan is Italië toch al zelfvoorzienend?

'Op dit moment zou Salvini's plan de staat veel meer kosten dan het euronoodfond. En de staatsobligaties zouden kwalitatief ook inferieur zijn. Als Italië kortlopende staatsleningen gaat uitgeven, met een looptijd van 3, 6 en 12 maanden, zullen we al snel voor hetzelfde probleem komen te staan bij de herfinanciering van het land, want we moeten die leningen dan ook terugbetalen. Terwijl het noodfonds veel langere leningen kan aanbieden. Daar zouden we bij de onderhandelingen op aan moeten sturen, want die leningen zijn veel veiliger en veel goedkoper,' aldus Francesco Papadia, senior fellow van het Bruegel-instituut in Brussel, een bekende denktank in Brussel.

Maar er is nog een probleem. 'Als deze emissie van staatsobligaties doorgaat, maken we daarmee aan de rest van de wereld duidelijk dat we ons afsluiten en weigeren samen te werken. En ik betwijfel of Italiaanse spaarders enthousiast zouden reageren op zo'n emissie. 1000 miljard euro te leen vragen, zomaar in één keer, dat zou een teken van zwakte zijn. Italië zou bepaald geen betrouwbare indruk maken, vooral niet op de eigen burgers.'

De ECB is al op de hand van de Italianen

En dan is de Europese Centrale Bank er ook nog. Sinds president Christine Lagarde het *Pandemic emergency purchase programme* heeft gelanceerd (Pepp), heeft de ECB alleen al 35 procent van de tot nu toe uitgegeven 51 miljard aan Italiaanse staatsobligaties besteed. Dat kan alleen maar doordat de ECB het maximale quotum (capital key) heeft losgelaten voor de schuld die zij op basis van BBP en bevolking van elke staat mag opkopen. Goed nieuws, maar dat zal de ECB niet bij alle nieuwe emissies van Italië kunnen volhouden.

Grote kans dat er nog veel meer staatsleningen nodig zijn om aan deze noodsituatie het hoofd te bieden. En Italië kan, o ironie van het lot, alleen voor elkaar krijgen dat de ECB ongelimiteerd Italiaanse staatsobligaties blijft opkopen, als het land bij het euronoodfonds aanklopt, want dat is juist bedoeld voor zulke hulp.

Maar Salvini heeft volgens Papadia in één ding gelijk: 'Het noodfonds kan alleen leningen verstrekken en kan niet zover gaan dat het ook uitgaven financiert. De EU zou een tijdelijke fiscale unie voor zichzelf moeten regelen om de coronacrisis aan te pakken. Dan zou Brussel via het noodfonds geld kunnen lenen en uitgaven kunnen financieren, net als de Amerikaanse federale regering. Die schuld zou niet op de lidstaten drukken, maar op de balans van de EU komen te staan. Dit wordt

tegengehouden door verdragen die stipuleren dat de EU-begroting sluitend moet zijn. Salvini zegt dat het noodfonds pure diefstal is, want elke euro die Italië vandaag krijgt, moet later worden terugbetaald. Daarmee laat hij zien dat hij niet begrijpt wat het verschil is tussen uitlenen en schenken. Salvini verwacht blijkbaar dat de EU dat geld cadeau gaat doen aan Italië.'